

รายงานสรุป
สัมมนาเรื่อง”สร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๐”
จัดโดยสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๐ ณ โรงแรมรามารการ์เด็นส์ กรุงเทพมหานคร

พ.ต.ท.หญิงเอมอร ชัยบัวแดง รองเลขาธิการสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ฝ่ายบริหาร กล่าวเปิดงานถึงวัตถุประสงค์ของการจัดสัมมนาในครั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.๒๕๔๒ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมการสัมมนาในครั้งนี้ ประมาณ ๖๐๐ คน ซึ่งมาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และเกี่ยวข้องกับการประเมินของ Financial Action Task Force (FATF)ที่กำลังทำการประเมินในส่วนของประเทศไทยอยู่ในขณะนี้

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

วิทยากร

นายวิทยา นิตธีรธรรม ผู้อำนวยการกองกฎหมาย สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ผู้บรรยายได้บรรยายถึงความผิดมูลฐานที่ถือเป็นความผิดฐานฟอกเงิน มีดังนี้

๑. ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
๒. ความผิดเกี่ยวกับเพศตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไป หรือพาไปเพื่อการอนาจารหญิงและเด็ก เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่นและความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เฉพาะที่เกี่ยวกับการเป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือชักพาไปเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการค้าประเวณี หรือความผิดเกี่ยวกับการเป็นเจ้าของกิจการการค้าประเวณี ผู้ดูแลหรือผู้จัดการกิจการการค้าประเวณี หรือสถานการค้าประเวณี หรือเป็นผู้ควบคุมผู้กระทำการค้าประเวณีในสถานการค้าประเวณี
๓. ความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงประชาชนตามประมวลกฎหมายอาญาหรือความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกั๊ยมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน
๔. ความผิดเกี่ยวกับการยกยอกหรือฉ้อโกงหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินหรือกระทำโดยทุจริตตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ หรือกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งกระทำโดย กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบหรือมีประโยชน์เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของสถาบันการเงินนั้น
๕. ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์การหรือหน่วยงานของรัฐ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

/๖.ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้าย.....

“กรมบังคับคดีได้รับรางวัลชมเชยของคกรโปร่งใส ครั้งที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๕๙ (NACC Integrity Awards)”

๖. ความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา
๗. ความผิดเกี่ยวกับการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน เฉพาะความผิดเกี่ยวกับการเป็นผู้จัดให้มีการเล่นการพนันโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีจำนวนผู้เข้าเล่นหรือเข้าพนันในการเล่นแต่ละครั้งเกินกว่าหนึ่งร้อยคน หรือมีวงเงินในการกระทำความผิดรวมกันมีมูลค่าเกินกว่าสิบล้านบาทขึ้นไป
๘. ความผิดเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกอั้งยี่ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมที่มีกฎหมายกำหนดเป็นความผิด
๙. ความผิดเกี่ยวกับการรับของโจรตามประมวลกฎหมายอาญา เฉพาะที่เกี่ยวกับการช่วยจำหน่าย ชื้อ รับ จำนำ หรือรับไว้ด้วยประการใดซึ่งทรัพย์สินที่ได้มาโดยการกระทำความผิดอันมีลักษณะเป็นการค้า
๑๐. ความผิดเกี่ยวกับการปลอมหรือการแปลงเงินตรา ดวงตรา แสตมป์ และตั๋วตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นการค้า
๑๑. ความผิดเกี่ยวกับการค้าตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะที่เกี่ยวกับการปลอม หรือการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาของสินค้า หรือความผิดตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอันมีลักษณะเป็นการค้า
๑๒. ความผิดเกี่ยวกับการปลอมเอกสารสิทธิ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ หรือหนังสือเดินทางตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นปกติธุระหรือเพื่อการค้า
๑๓. ความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม โดยการใช้ ยึดถือ หรือครอบครองทรัพยากรธรรมชาติหรือกระบวนการแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติโดยมิชอบด้วยกฎหมายอันมีลักษณะเป็นการค้า
๑๔. ความผิดเกี่ยวกับการประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายสาหัสตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้ได้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สิน
๑๕. ความผิดเกี่ยวกับการหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญาเฉพาะกรณีเพื่อเรียกหรือรับผลประโยชน์หรือเพื่อต่อรองให้ได้รับผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง
๑๖. ความผิดเกี่ยวกับการลักทรัพย์ กรรโชก ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกงหรือยักยอก ตามประมวลกฎหมายอาญาอันมีลักษณะเป็นปกติธุระ
๑๗. ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นโจรสลัดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด
๑๘. ความผิดเกี่ยวกับการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
๑๙. ความผิดเกี่ยวกับอาวุธหรือเครื่องมืออุปกรณ์ของอาวุธที่ใช้หรืออาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์”

นอกจากความผิดมูลฐานทั้ง ๒๑ มูลฐานดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีความผิดมูลฐานตามกฎหมายอื่นอีก ๓ ฉบับ รวมเป็น ๒๔ มูลฐาน ดังต่อไปนี้

๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๕๓ ห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้แก่ตนเอง หรือผู้สมัครอื่น หรือพรรคการเมืองใด หรือให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่

/ผู้สมัครหรือ.....

“กรมบังคับคดีได้รับรางวัลชมเชยขององค์กรโปร่งใส ครั้งที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๕๙ (NACC Integrity Awards)”

ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด ด้วยวิธีการต่อไปนี้

- (๑) จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ แก่ผู้ใด
- (๒) ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อม แก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถาบันการศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด
- (๓) ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่าง ๆ
- (๔) เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด
- (๕) หลอกลวง บังคับ ชูเชิญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองใด

ความผิดตาม (๑) หรือ (๒) ให้ถือว่าเป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจส่งเรื่องให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ได้

๒. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๑๔ ให้ความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นความผิดมูลฐานตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒

๓. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พ.ศ. ๒๕๕๖

มาตรา ๑๖ ผู้ใดจัดหา รวบรวม หรือดำเนินการทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือดำเนินการด้วยประการใด ๆ โดยรู้อยู่แล้วว่าผู้ได้รับประโยชน์ทางการเงินหรือทรัพย์สินหรือจากการดำเนินการนั้นเป็นบุคคลที่ถูกกำหนด หรือโดยเจตนาให้เงินหรือทรัพย์สินหรือการดำเนินการนั้นถูกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ของบุคคลที่ถูกกำหนดหรือของบุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายผู้นั้นกระทำความผิดฐานสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปีและปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดเป็นผู้ใช้หรือผู้สนับสนุน หรือสมคบกันในการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งต้องระวางโทษเช่นเดียวกับตัวการในการกระทำความผิดนั้น

ผู้ใดพยายามกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ผู้นั้นต้องระวางโทษสองในสามส่วนของโทษที่ได้กำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น

นิติบุคคลใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสามต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าแสนบาทถึงสองล้านบาท

ในกรณีที่การกระทำความผิดของนิติบุคคลตามวรรคสี่เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของบุคคลใดหรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายในการดำเนินงานของ

นิติบุคคลนั้น บุคคลดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปีหรือปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับให้ความผิดตามมาตรานี้ เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

/สถานการณ์ฟอกเงินในปัจจุบัน

“กรมบังคับคดีได้รับรางวัลชมเชยของคอร์กอร์ปอเรชั่น ครั้งที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๕๙ (NACC Integrity Awards)”

สถานการณ์ฟอกเงินในปัจจุบัน

วิทยาการ

๑. นายสรรเพชญ์ แสงเนตรสว่าง ผู้อำนวยการกองกำกับและตรวจสอบ สำนักงาน ป.ง.

๒. นางนวลจันทร์ เพ็ญศรีเมือง ผู้อำนวยการกองกำกับและตรวจสอบ สำนักงาน ป.ง.

หลังจากที่ประเทศไทยถูกคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการมาตรการทางการเงิน (Financial Action Task Force หรือ FATF) จัดให้มีความเสี่ยงในด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และต่อต้านการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย พบว่าไทยได้รับผลกระทบอย่างมาก ธนาคารตัวแทน ซึ่งเป็นคู่ค้าในต่างประเทศมองธนาคารของประเทศไทยว่า เป็นประเทศที่มีความเสี่ยงในการฟอกเงินสูง พร้อมทั้งลูกค้าไทยถูกจัดระดับความเสี่ยงสูงเช่นกัน โดยธนาคารคู่ค้าได้แจ้งว่าธนาคารของไทยจะต้องมีการวิเคราะห์ลูกค้าให้เข้มข้นขึ้นมากกว่าปกติ ดังนั้นสิ่งที่กระทบต่อแบงก์ในประเทศไทย คือ ธนาคารต้องสอบถามข้อมูลของลูกค้าเพิ่มขึ้น นอกจากนี้อาจต้องขอหลักฐานเพิ่ม เช่น เลขบัตรประจำตัวประชาชน หรือหนังสือเดินทางลูกค้าที่ทำธุรกรรมในประเทศไทยด้วยการโอนเงินระหว่างประเทศต้องมีการให้ข้อมูลส่วนตัวของลูกค้า

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย โดยจะเสนอต่อที่ประชุมสภาต่อไป หลังจากออกกฎหมายเหล่านี้แล้ว ไทยต้องแสดงความมีประสิทธิภาพในการดำเนินการตามกฎหมายที่มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้า

ตัวอย่างการฟอกเงินที่ทำให้ประเทศไทยถูกขึ้นบัญชีดำหรือแบล็กลิสต์ ดังนี้

๑. ตลาดหลักทรัพย์

ผู้กระทำความผิดฐานฟอกเงินมักจะนำเงินที่ได้จากการฟอกเงินไปลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ เพราะมีความน่าเชื่อถือสูง และยากในการตรวจสอบ

๒. เต็นท์รถ

แหล่ง ฟอกเงินเต็นท์รถ พวกนี้ใช้ทุนในการดำเนินธุรกิจเป็นจำนวนมาก เจ้าของเต็นท์หลายเต็นท์ได้เงินมาจากการฉ้อโกงประชาชน เช่น คดีกั๊ยมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนหรือเงินที่ได้จากนักการเมืองทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) และ ป.ป.ง.พยายามที่จะออกกฎระเบียบเพื่อหาทางควบคุมการซื้อขายรถยนต์มือสอง โดยมีการกำหนดราคารถยนต์ที่ซื้อขายถ้าถึงเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ต้องรายงานธุรกรรมให้ ป.ป.ง.ทราบ ซึ่งก็เป็นวิธีการที่ดีในการป้องกันการฟอกเงิน

๓. ร้านจำหน่ายทอง

ตัวอย่างเช่นในเขตภาคใต้ก็นำเงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดมาเปิดร้านจำหน่ายทองเพื่อฟอกเงินและนำเงินมาใช้ในการก่อความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

๔. ร้านอาหาร

ข้าราชการและนักการเมืองนำเงินที่ได้จากการทุจริตไปเปิดร้านอาหาร ภัตตาคาร ที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากอันเป็นการฟอกเงิน

/๕. การปล่อยเงินกู้ในระบบ

“กรมบังคับคดีได้รับรางวัลชมเชยขององค์กรโปร่งใส ครั้งที่ ๖ พ.ศ. ๒๕๕๙ (NACC Integrity Awards)”

๕. การปล่อยเงินกู้นอกระบบ

เป็นการหลีกเลี่ยงกฎหมายที่แยบยล ยากในการตรวจสอบเพราะเป็นลักษณะในการสมยอมกันระหว่างผู้ให้กู้กับผู้กู้ และส่วนใหญ่ผู้กู้มักเป็นผู้ที่ไม่มีความสามารถเข้าถึงแหล่งทุนในระบบได้ แต่มีความจำเป็นต้องใช้เงินในการดำเนินชีวิตและการทำธุรกิจ มักจะไม่ให้ความร่วมมือกับทางราชการในการให้ข้อมูลที่แท้จริง ประกอบกับนายทุนที่เป็นผู้มีอิทธิพลหรือทำธุรกิจผิดกฎหมาย มักมีมือปืน นักเลง มาเข้มขู่ลูกหนี้ จึงเป็นเรื่องยากในการดำเนินคดีฟ้องเงิน

๖. บริการสินเชื่อรถยนต์, รถจักรยานยนต์

ธุรกิจประเภทนี้เป็นธุรกิจที่ต้องใช้เงินทุนสูงในการดำเนินธุรกิจโดยเฉพาะเงินสดและเงินทุนหมุนเวียนได้กำไรสูง ยากในการตรวจสอบ บริการสินเชื่อรถยนต์และรถจักรยานยนต์บางแห่งมีเงินหมุนเวียนเป็นหมื่นล้านโดยเฉพาะในต่างจังหวัด เป็นวิธีการที่นิยมสำหรับผู้ที่ต้องการฟอกเงิน บุคคลเหล่านี้จะมีพวกนักการเมืองท้องถิ่น ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ คอยคุ้มครองอยู่ จึงยากต่อการดำเนินคดี

๗. สหกรณ์

มีกลุ่มฟอกเงินนำเงินจำนวนมากหลักร้อยล้านพันล้านไปฝากที่สหกรณ์เนื่องจากได้ดอกเบี้ยสูง และเป็นผู้มีอิทธิพลในสหกรณ์ในการสนับสนุนจากบุคคลขึ้นเป็นผู้บริหารของสหกรณ์ โดยกลุ่มฟอกเงินได้อาศัยช่องว่างของสหกรณ์ในการเข้าเป็นสมาชิกหรือผ่านตัวแทนที่เป็นสมาชิกอยู่ก่อนแล้ว ซึ่ง กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้พยายามจะปราบปรามการฟอกเงินในสหกรณ์ แต่ก็ยังทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร เพราะทุกสหกรณ์ยังต้องการเงินหมุนเวียนสำหรับสมาชิกอยู่

๘. โครงการอสังหาริมทรัพย์

เป็นอีกแหล่งฟอกเงินที่อาชญากรนิยมใช้เป็นแหล่งฟอกเงิน เช่น ในจังหวัดภูเก็ต พัทยา แหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวต่างประเทศ จะมีพวกฟอกเงินมาลงทุน ซื้อรีสอร์ทเป็นจำนวนมาก ทั้งที่ถือครองเป็นนามส่วนตัว บริษัท หรืออนามินี หลายรูปแบบ การตรวจสอบเป็นเรื่องยากอีกเช่นกัน ซึ่งรัฐบาลไทยจะต้องมีมาตรการในการตรวจสอบที่มาของเงินให้เข้มงวดมากยิ่งขึ้น เพื่อไม่ให้ประเทศไทยเป็นสวรรค์สำหรับพวกฟอกเงิน

นายอดิเทพ บัวกระสินธุ์

นิติกรชำนาญการ กองพัฒนาระบบการบังคับคดี

ผู้รายงาน

และประเมินราคาทรัพย์สิน